

Instytut Pamięci Narodowej - Białystok

<https://bialystok.ipn.gov.pl/pl1/archiwa/dzialalnosc-naukowa-i-p/publikacje-zwarte/31908,Operacja-Sejm-19441946-19441946.html>
24.04.2024, 14:56

Operacja „Sejm” 1944-1946 / Операція „СЕЙМ” 1944-1946

Operacja „Sejm” 1944-1946 / Операція „СЕЙМ” 1944-1946, red. W. Chudzik, Z. Gajowniczek, S. Kokin, P. Kułakowski, M. Majewski, J. Szapował, J. Tucholski, Warszawa-Kijów 2007, 1424 s. (seria „Polska i Ukraina w latach trzydziestych - czterdziestych XX wieku”, t. 6)

[Wersja elektroniczna publikacji w Bibliotece Cyfrowej IPN](#)

W publikacji zaprezentowano nieznane do tej pory dokumenty, pochodzące z zasobu archiwum Służby Bezpieczeństwa Ukrainy (SBU) i dotyczące likwidacji polskiego podziemia niepodległościowego na terenie południowo-wschodnich województw przedwojennej Polski przez sowieckie służby bezpieczeństwa do 1946 roku. Pozycja zawiera 123 dokumenty opracowane w języku polskim, rosyjskim i ukraińskim. Tom został podzielony na trzy rozdziały.

Dokumenty z archiwum SBU to przede wszystkim protokoły przesłuchania ze spraw prowadzonych przeciwko żołnierzom AK i organizacji „Nie”, ale także przedstawicielom Delegatury Rządu na Kraj. W publikacji zamieszczono m.in. protokół przesłuchania Adama Ostrowskiego ps. „Tomasz Niedziela” – okręgowego Delegata Rządu i działacza PPS-WRN, Jerzego Węgierskiego – uczestnika „Burzy”, potem oficera informacyjnego „Nie” we Lwowie, akt oskarżenia ppłk. Feliksa Jansona – komendanta Obszaru „Nie”. W książce znalazł się także akt oskarżenia biskupa łuckiego Adolfa Piotra Szelążka.

Z ciekawszych dokumentów zamieszczono w wydawnictwie m.in. rozkaz zastępcy ludowego komisarza spraw wewnętrznych ZSRS Bogdana Kobiłowa, nakazujący opracowanie i realizację planu pracy agenturalno-operacyjnej w stosunku do polskiego podziemia, instrukcję ludowego komisarza bezpieczeństwa państwowego USRS Siergieja Sawczenki w sprawie wszczęcia operacji „Sejm”, informację specjalną Fiodora Cwietuchina (naczelnika UNKGB obwodu rówieńskiego), dotyczącą aresztowań przeprowadzonych w brygadzie partyzanckiej „Grunwald” i raport naczelnika UNKGB obwodu lwowskiego Aleksandra Woronina w sprawie zlikwidowania polskiego podziemia we Lwowie.

Publikacja zawiera kilkadziesiąt ilustracji oraz trzy unikalne schematy organizacyjne dotyczące podziemia, pochodzące z zasobu archiwum SB Ukrainy. Większość zdjęć została opublikowana po raz pierwszy.

